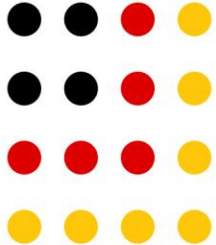

Weg – to trzeba koniecznie wiedzieć

**Bardzo ważny
przedrostek i przysłówek**

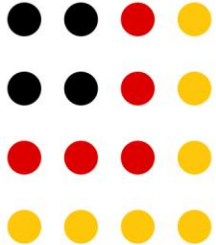
Zajmiemy się dziś słowem **weg**. Zaczniemy od ważnego odróżnienia tej cząstki od innego, często używanego słowa, jakim jest **der Weg**, rzeczowniki, który oznacza drogę. Istotna jest jego wymowa: /weejg/ - ważne, aby dźwięk /e/ był długi. Jeśli podczas wymawiania słowa **Weg** uśmiechniesz się mocno i trochę je rozciągniesz, na pewno wyjdzie idealnie.

Inaczej ma się sprawa z tym **weg**, którym będziemy się dziś zajmować. Przede wszystkim wymawiamy je krótko jako /wek/. Jednak co to właściwie jest?

Z **weg** spotkasz się głównie w jego dwóch zastosowaniach:

- jako samodzielny przysłówek, który wskazuje na to, że coś jest daleko lub na ruch „od nas”, na to, że coś znika, oddala się
- jako przedrostek czasownika, który modyfikuje jego znaczenie na takie, że coś się oddala, znika, ukrywa, usuwa.

Przyjrzyjmy się temu słówku bliżej. Za chwilę przekonasz się, jak bardzo jest ono przydatne i w jak wielu niemieckich zwrotach można go użyć.

Weg jako przysłówek

- **Weg** jako daleko/oddalony

Najprostsze znaczenie **weg** to daleko. Często w kombinacji **weit weg**.

Seine Freundin lebt weit weg im Ausland.

Jego dziewczyna żyje daleko za granicą.

Die Apotheke ist 500 m weg von hier.

Apteka jest 500 m stąd.

Barwnym synonimem słowa daleko jest wyrażenie **eine ganz schöne Ecke weg**:

Ich wollte ihn besuchen, aber er wohnt eine ganz schöne Ecke weg.

Chciałem/am go odwiedzić, ale mieszka ładny kawałek drogi stąd.

- **Weg** stosujemy również, aby powiedzieć, że czegoś nie ma (choć wcześniej było):

Ihr Mann ist weg, er wurde wahrscheinlich entführt.

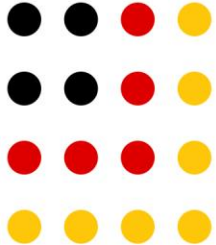
Jej mąż zniknął, prawdopodobnie został porwany.

Ich habe versucht ihn aufzuspüren, aber er ist weg.

Próbowałam go wyśledzić, ale nie ma go.

Zgubiłeś/łaś coś, ale lepiej powiedzieć, że „zniknęło”?

Proszę bardzo:

Meine Schlüssel sind schon wieder weg.

Moje kluczyki znów zniknęły.

Czasami zniknięcie jest jednak pozytywną informacją:

Die Schmerzen sind weg.

Bóle ustały.

Er ist weg moglibyśmy również powiedzieć, gdy ktoś się „wyłączy” albo „odleciał”, np. ze zmęczenia lub pod wpływem alkoholu.

Jeśli jesteśmy natomiast **über etwas (hin)weg** oznacza, że uporaliśmy się z jakąś trudnością:

Nach seiner Scheidung war er am Boden zerstört, aber mittlerweile ist er darüber (hin)weg.

Po rozwodzie był kompletnie załamany, ale już się pozbierał.

Czasami w celu podkreślenia zdziwienia/zaskoczenia, zamiast zwykłego szyku **er ist weg** stosujemy **weg ist er**:

Ich drehte mich um und weg war sie!

Odwróciłem/-am się, a jej już nie było!

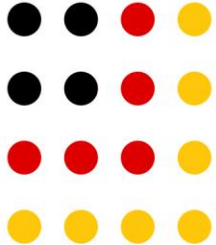
Marie packte einfach ihre Sachen, und weg war sie.

Marie spakowała po prostu swoje rzeczy i już jej nie ma / i się ulotniła.

Er nahm seinen Mantel und weg war er.

Wziął swój płaszcz i sobie poszedł.

Weg może być też synonimem słowa **unterwegs**, czyli w drodze lub zwyczajnie poza domem:

Den ganzen Sommer war ich weg, deswegen bin ich nicht auf dem Laufenden.

Całe lato mnie (tu) nie było, dlatego nie jestem na bieżąco.

Weg wskazuje również na oddalanie się, w tym znaczeniu bardzo często pojawia się w wykrzyknieniach:

Finger weg!

Nie ruszać! (trzymać palce z daleka)

Również w wariancie: **Hände weg!** lub **Pfoten weg!** (**die Pfote** to łapka, czyli „ręka” kota lub psa)

Weg mit dir! / Weg hier!

Jazda mi stąd! Uciekaj stąd! Wynocha! Wynoś się!

(W zależności od tego, do kogo się zwracamy musimy

zastosować odpowiedni zaimek w **Dativie**,

np. **Weg mit euch!**)

Podobne znaczenie ma zwrot **Scher dich weg!**

Jeśli chcemy, żeby ktoś coś od nas zabrał, powiemy:

Weg damit!

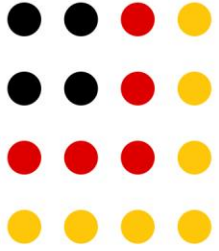
Jazda mi z tym! Wynocha mi z tym!

Hin und weg sein lub **ganz weg sein**

być zachwyconym

Das Publikum war hin und weg von dem Konzert.

Publiczność była zachwycona koncertem.

Weg- jako przedrostek czasownika

Kiedy dokleimy **weg-** do czasownika, dodamy mu znaczenia oddalania się, znikania, usuwania. Działa to tak:

Laufen biegać

Weglaufen uciekać

Taki przedrostek jest zawsze rozdzielny:

Die Arbeit läuft dir nicht weg!

Praca (nie zając), nie ucieknie!

Czasowników z **weg-** jest cała masa, oto wybrane z nich:

- **weggehen** – odchodzić

Geh weg! Idź stąd!

Ciekawy zwrot z tym czasownikiem to:

Geh mir weg mit ...

A idź mi z ...

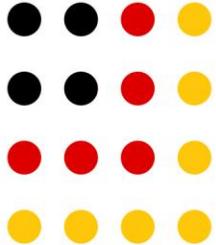
Geh mir weg mit diesem Schwachsinn!

A idź mi z tymi głupotami!

- **weggehen** – schodzić/znikać

Der Fleck geht nicht mehr weg.

Ta plama już nie zejdzie.

wie warme Semmel weggehen

schodzić jak świeże bułeczki (**die Semmel** to regionalne słowo oznaczające **das Brötchen**)

Die Immobilien gehen jetzt wie warme Semmel weg.

Nieruchomości schodzą teraz jak świeże bułeczki.

- **wegfahren** – wyjechać, wywieźć

Sie haben ihre Sachen gepackt und sind mit ihrem Auto weggefahren.

Spakowali swoje rzeczy i wyjechali samochodem.

Sie haben uns weit in die Mitte eines Feldes weggefahren.

Wywieźli nas na środek jakiegoś pola. (Uwaga! W tym znaczeniu czas **Perfekt** stworzymy z czasownikiem **haben**.)

- **wegarbeiten** – szybko „uwinąć się” z robotą

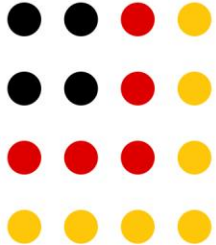
Sie hat alles in zwei Stunden weggearbeitet.

Uwinęła się z pracą w dwie godziny.

- **wegangeln** – zabrać coś komuś podstępem (wyobraźmy sobie, jak ktoś nam coś dyskretnie podkrada wędką),
angeln – wędkować

Warum hast du mir den Auftrag vor der Nase weggeangelt?

Dlaczego sprzątnąłeś mi to zlecenie sprzed nosa?

- Podobne znaczenie ma też zwrot:

jemandem etwas vor der Nase wegschnappen – sprzątnąć
coś komuś sprzed nosa

Sie hat mir den Job vor der Nase weggeschnappt.

Sprzątnęła mi tę robotę sprzed nosa.

- **wegbekommen/wegkriegen** – dać radę coś odsunąć,
odłączyć, usunąć

Ich bekomme die Kiste allein nicht weg.

Nie dam rady samemu przesunąć tej skrzyni.

**Es ist schwierig, die Kinder vom Bildschirm
wegzubekommen.**

Ciężko jest oderwać dzieci od ekranu.

- **wegbringen** – wynosić

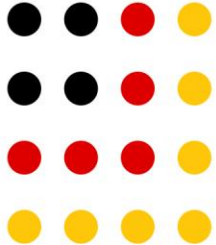
Jemand muss den Müll wegbringen.

Trzeba wynieść śmieci.

- **wegwerfen**, potocznie **wegschmeißen** – wyrzucać

**Nach vielen Jahren hat er das alte löcherige Hemd
weggeworfen.**

Po wielu latach wyrzucił starą, dziurawą koszulę.

sich (vor Lachen) wegwerfen/wegschmeißen (potocznie)
zanosić się ze śmiechu.

Sie schauen sich „Friends” an und werfen sich vor Lachen weg.

Oglądają „Przyjaciół” i zanoszą się ze śmiechu.

- **wegdenken** – wyobrazić sobie, że czegoś nie ma

Der Kulturpalast in Warschau ist nicht mehr wegzudenken.

Ciężko wyobrazić sobie Warszawę bez Pałacu Kultury i Nauki.

- **wegblicken / wegsehen** – odwrócić wzrok

Sie blickte verlegen weg.

Zakłopotana odwróciła wzrok.

- **bei etwas gut wegkommen** – dobrze na czymś wyjść

Manche Unternehmen sind bei der Epidemie gut weggekommen.

Niektóre firmy dobrze wyszły na epidemii.

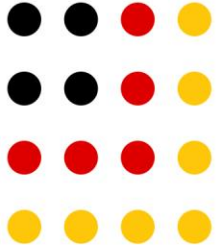
bei etwas schlecht wegkommen – źle na czymś wyjść /
zostać źle ocenionym

Ich bin bei der Scheidung schlecht weggekommen.

Źle wyszedłem na tym rozwodzie.

Der Politiker ist bei der Umfrage schlecht weggekommen.

Ten polityk został źle oceniony w sondażu.

- **weghaben** – usuwać / zorientować się / znać się, co nieco wiedzieć

Der Chef will mich weghaben.

Szef chce się mnie pozbyć (z firmy).

Handwerklich hat er etwas weg.

Zna się na pracach ręcznych.

Sie hatte sofort weg, was wir machen sollen.

Szybko się zorientowała, co powinniśmy zrobić.

einen (Zacken) weghaben – być „po jednym”, być lekko podpitym.

Er hat schon einen (Zacken) weg.

On już jest po jednym.

- **wegputzen** – wyczyścić coś, wszamać

Der Dreck lässt sich mit einem Schwamm wegputzen.

To zabrudzenie da się wyczyścić gąbką.

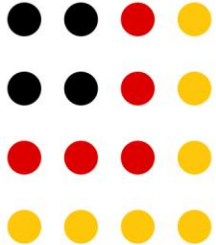
Die Kinder haben die Süßigkeiten weggeputzt.

Dzieci wszamały (szybko zjadły) słodczyce.

- **wegwischen** - wytrzeć

Er hat seinen Wein verschüttet und musste den Fleck wegwischen.

Wylał (swoje) wino i musiał wytrzeć plamę.

**Der Dieb hat versucht, seine Fingerabdrücke
wegzuwischen.**

Złodziej próbował zatrzeć swoje odciski palców.

- **nicht weglaufen** – coś „nie ucieknie” [można coś zrobić później]

Mach jetzt Feierabend, die Arbeit läuft dir nicht weg.

Skończ już na dzisiaj, praca ci nie ucieknie.

- **wegstecken** – schować coś / znieść coś, przetrwać

Steck dein Geld wieder weg, ich bezahle heute.

Schowaj swoje pieniądze, ja dziś zapłacę.

**Solch ein traumatisches Erlebniss kann man nicht einfach
wegstecken.**

Takiego traumatycznego przeżycia nie da się tak łatwo znieść (w sensie o nim zapomnieć).

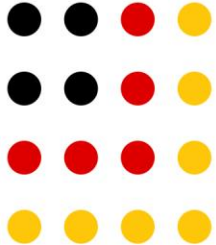
- **wegholen** – zabierać,

Hol mich bitte hier weg!

Zabierz mnie stąd, proszę!

Meinetwegen kannst du dir das alles wegholen.

Jeśli chodzi o mnie, to możesz sobie to wszystko wziąć.

- **weghören** – celowo nie słuchać

Sie versuchte wegzuhören, als sie beleidigt wurde.

Starła się nie słuchać, gdy była obrażana.

- **weghelfen** – pomóc (**weg**- wskazuje na to, że chcemy komuś pomóc „wydostać się” z tarapatów, problemów)

Der Staat hilft den Unternehmern über die Krise weg.

Państwo pomaga przedsiębiorcom wydostać się z kryzysu.

- **wegziehen** – wynieść się (wyprowadzić), odlatywać (ptaki)

Nächstes Jahr ziehe ich nach London weg.

Za rok wynoszę się do Londynu.

Die Zugvögel ziehen bald wieder weg.

Ptaki [wędrowne] znów niedługo odlecą.

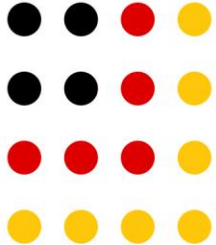
- **wegjagen** – przepędzić

Meine Nachbarin hat die lauten Kinder weggejagt.

Moja sąsiadka przepędziła głośne dzieci.

A teraz Twoje zadania po kolei:

1. Ośluchaj się z przykładowymi zdaniami. Do tego materiału pdf dostajesz nagrania trzech różnych lektorów.
2. Napisz sobie nowe słówka na niewielkich karteczkach (z jednej strony wersję niemiecką, z drugiej z drugiej strony)

polską) i przećwicz je tyle razy, aż zrobisz to bezbłędnie w obie strony.

3. Sprawdź swoją wymowę na smartfonie w bezpłatnej aplikacji „tłumacz google”. Powtórz na głos przykładowe zdania używając mikrofonu. Zrób to tyle razy, aż niemiecki zapis na smartfonie będzie bezbłędny.

Mądrość życiowa na dziś:

Man sollte jemanden schätzen wenn er da ist, nicht wenn er weg ist.

Pozdrawiam serdecznie

Agnieszka Drummer

*germanistka, lingwistka, tłumaczka przysięgła, pedagog, autorka kilkunastu bestsellerowych podręczników oraz autorskiej metody nauki (Metoda AD), wykładowczyni akademicka i **Twoja** wirtualna lektorka niemieckiego ☺*

Współpraca:

***Mateusz Chrostek** – germanista, absolwent UAM w Poznaniu, z dużym doświadczeniem w nauczaniu online, uczył też niemieckiego w szkole językowej w Berlinie. Pasjonat niemieckiego.*